

moderní obec

5

3. 3. 2010

Daň z nemovitostí: Může obec znát neplatiče?

Obce stále volají po možnosti dostávat od příslušného finančního úřadu informace o tom, za které budovy či pozemky na jejich územích případně nebyla vybrána daň z nemovitostí. Pro obce je to zásadní otázka: Jsou stoprocentními příjemci výběru této daně, na níž však rok co rok vážnou stamilionové nedoplatky. Konkrétně v roce 2008 při výběru daně z nemovitostí ve výši 5,2 mld. Kč se nedoplatek vyšplhal na 0,938 mld. Kč; v loňském roce pak při výběru 6,4 mld. Kč nedoplatek činil 0,902 mld. Kč. Nedosti na tom: Řada měst a obcí si zřídila vlastní fondy, z nichž například vlastníků domů přispívá třeba na obnovu fasád. Tuto a podobnou pomoc vítají i majitelé objektů v památkových zónách a rezervacích, kteří prakticky při jakémkoliv zásahu do svého domu zase musí respektovat finančně vždy náročnější požadavky památkářů. Podmínkou pro vydání dotace z fondu města majiteli domu obvykle také bývá jeho bezdlužnost vůči radnici. Jak si však má obec ověřit, zda právě ten či onen konkrétní majitel včas a řádně zaplatil finančnímu úřadu daň z nemovitostí za dům, na jehož opravu nyní od ní žádá dotaci?

I na tento problém poukázal předseda Svazu měst a obcí ČR (SMO) Oldřich Vlasák, poslanec Evropského parlamentu, když 18. února v Praze na Vysoké škole CEVRO Institut vystupoval k problematice daně z nemovitostí. Této dani se tam totiž za účasti zástupců municipální sféry, Ministerstva financí i zákonodárců věnoval seminář Budoucnost daně z nemovitostí: Zvýšit, nebo zrušit?

MF o změně zákonů neuvažuje

Otázali jsme se Ministerstva financí (MF), zda uvažuje o změně zákona o správě daní a poplatků v tom smyslu, aby obce získaly na finančních úřadech možnost nahlížet do daňové evidence a ověřit si jednak výši daně vztahující k té či oné nemovitosti na území obce, jednak to, zda tato daň byla řádně a včas zaplacená. Ondřej Jakob, tiskový mluvčí MF, v odpovědi poukázal na fakt, že »platný zákon o správě daní a poplatků obsahuje ustanovení o povinnosti zachovávat mlčenlivost včetně sankcí za porušení této povinnosti. Povinnosti mlčenlivosti mohou být pracovníci daňového orgánu zproštěni daňovým subjektem pouze písemně,

s uvedením rozsahu a účelu«. Mluvčí MF dále upozornil: »Obdobné ustanovení o povinnosti mlčenlivost rovněž obsahuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, který nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2011. Jakékoliv informace, které vypovídají o poměrech jiných osob, které byly zjištěny při správě daně, jsou chráněny povinností mlčenlivosti. Povinnost zachovávat mlčenlivost o všem, co se úřední osoba dozví při správě daní, je zakotvena mezi základními zásadami správy daní a konkretizována v rámci ustanovení věnujících se ochraně informací.

Ustanovení daňového řádu o povinnosti mlčenlivosti umožňuje správci daně poskytnout informaci výlučně k účelu a v rozsahu vymezeném zákonem. O rozsahu poskytnutých informací pořídí správce daně podle formy poskytnutí protokol nebo úřední záznam. Případy, kdy dochází k prolomení mlčenlivosti, byly podrobeny pečlivé revizi v rámci legislativního zpracování daňového řádu s důrazem na jejich nezbytnost a účelnost. Povinnost zachovávat daňové tajemství představuje jeden ze základních principů správy daně nebo daňového řízení, jehož naplňování má významné opodstatnění z hlediska ústavně-právního i ekonomického. Pouze v zákonem

taxativně vymezených případech je možné údaje z daňového řízení sdělovat určitým subjektům, a to k určitému stanovenému účelu. Jedním ze základních motivačních prvků směřujících k dobrovolnému plnění daňových povinností je právě zákonná garance, že s informacemi, které daňový subjekt poskytne správci daně, bude zacházeno jako s informacemi důvěrnými. Proto průlom do povinnosti mlčenlivosti musí být výjimečné a každý takový průlom musí být náležitě ospravedlněn. Prolomení zásady mlčenlivosti musí být vždy v souladu s procesními předpisy. Právní úprava daňového procesu usiluje o efektivní výběr daní a zároveň o ochranu práv daňových subjektů. Případná změna právní úpravy musí respektovat základní principy mlčenlivosti, systematické jejího užití a jejich dalších charakteristických znaků.

Obec jako příjemce výnosu daně z nemovitostí má právo na poskytnutí některých souhrnných údajů. Podle současného stavu, ale i podle daňového řádu správce daně, který pře-

(Pokračování na stránce 2)

Předseda SMO Oldřich Vlasák: Budoucnost daně z nemovitostí je do jisté míry také budoucností kvality života v obcích.
Foto: archiv

Nenechte si ujít březnové číslo

Moderní obec

Vychází už tento týden a mj. obsahuje:

- Co přináší »přezkumná« novela zákona o veřejných zakázkách?
 - Daň z nemovitostí: Kam míří?
 - Hazard se utrl ze řetězu, zjedná nápravu nový zákon?
 - Spalte to jinde!
 - Škola, kde se téměř nemusí topit
 - Program rozvoje venkova se opět otevřel i pro lesy
 - Portál eZakázky se úspěšně ujal
 - Odklad základních registrů: Více času k přípravě i pro obce
 - Památky se vrací do života
 - Zapojte se do celostátní soutěže Cesty městy
 - Kdo má největší vliv na místní správu a samosprávu?
 - Pořízení obrazového a zvukového záznamu ze zasedání zastupitelstva
 - Některé problémy oddělení části obce
 - Partnerství regionů soudržnosti a bank v praxi
 - TÉMA MĚSÍCE: Informační systémy a obce
 - PŘÍLOHA SPECIÁL (s časopisem Bankovnítví): Finanční produkty
- ... a mnoho dalších zajímavých textů

AKTUÁLNĚ

Jarní škola NSZM začíná

Další Škola Zdravých měst se uskuteční ve dnech 24. až 26. 3. ve Zdravém městě Pelhřimov. Jde o zahájení již 3. cyklu akreditovaného vzdělávacího programu Místní Agenda 21 a Projekt Zdravé město WHO. Jarní školu otevře diskusní seminář (24. 3.), během něhož budou prezentovány informace k financování MA21 a rozvoje města, obce či regionu. Zároveň zazní aktuální osvědčeným soutěžím pro místní samosprávy. Návštěvníci akce se tak dozvědí, jak uspět v soutěžích Město stromů, Cesty městy, O lidech s lidmi, Obec přátelská rodině, Entente Florale atd. Pravidla soutěží představí jejich vyhlášovatelé, o své zkušenosti se podělí zástupci úspěšných Zdravých měst. Druhý den proběhne praktické školení k tvorbě projektů a finančním zdrojům (pro začátečníky) a dále bude věnována pozornost postupu ke kvalitě a medializaci Zdravého města (pro pokročilé). Třetí den Jarní školy se zaměří na nácvik práce s Databází Dobrá Praxe a Databází MA21. Kompletní program a registrační formulář najdete na adrese: <http://www.nszm.cz/index.shtml?apc=r2119803a>.

Opět soutěž Město stromů

Nadace Partnerství ve spolupráci s městem Strakonice vyhlásila 5. ročník soutěže Město stromů. Soutěž je otevřená všem městům, kterým není lhostejný vztah jejich obyvatel k životnímu prostředí. Nejlepší projekt získá vedle prestižního titulu také možnost postoupit

(Pokračování na stránce 2)

(Pokračování ze stránky 1)

vádí výnos daně v souladu s jejím rozpočtovým určením, sděluje příjemci výnosu pouze informace o celkovém výnosu této daně, o celkovém stavu nedoplatků, včetně souhrnné částky daní, jejichž úhrada je posečkána, o skutečné výši převedených částek této daně a dni, v němž došlo k převodu (§ 24 odst. 3 písmeno d) zákona o správě daní a poplatků, od 1. ledna 2011 půjde o § 257 odst. 4 daňového řádu),« uvedl Ondřej Jakob.

Dobrá rada pro obce

Nicméně jednu dobrou radu poskytl: »Zákon rovněž umožňuje, aby daňový subjekt správce daně zprostil povinnosti mlčenlivosti ohledně údajů, které se ho týkají. Záleží tedy vždy na daňovém subjektu, jehož informace jsou chráněny, zda toto svolení dá. Pokud se tento subjekt něčeho u příslušného orgánu domáhá, měl by toto svolení dát automaticky. Toho lze využít v případě, kdy určitá osoba žádá obec například o poskytnutí dotace.«

Umožňuje-li tedy obec vlastníkům nemovitostí požádat ji o různé dotace, měla by si vymínit, aby současně se žádostí o dotaci zprostil správce daně z nemovitostí povinnosti mlčení a svolili, aby finanční úřad obci poskytl informaci o tom, zda daň z příslušné nemovitosti skutečně včas a řádně zaplatili.

Nepůjde to ani oklikou

Přesto jsme Ministerstvu financí namítli, že loni v prosinci mu Svaz měst a obcí navrhl kompromisní řešení v tom smyslu, že by obce mohly požádat finanční úřad o soupis všech katastrálních čísel, za něž byla daň uhrazena v plné výši, doplněný o výčet nemovitostí od daně osvobozených. Následným srovnáním by tedy bylo možné jednoduše zjistit, kde daň odvedena nebyla. Jak i na semináři na Vysoké škole CEVRO Institut znovu připomněl Oldřich Vlasák, cílem návrhu nebylo získat informace o jednotlivých poplatnících, ale o skutečnosti, zda za nemovitosti byla daň uhrazena. Obce by tedy nedisponovaly ani žádnými konkrétními osobními údaji, ani znalostmi o konkrétních částkách daně.

Nicméně tiskový mluvčí MF Ondřej Jakob odmítl i tuto variantu. Odpověděl: »Z návrhu Svazu měst a obcí není zřejmé, k jakému konkrétnímu účelu by měla sloužit informace o tom, zda daň byla uhrazena. Lze uvažovat o tom, že by správce daně sděloval obcím některé informace nad rámec současného stavu. To by však bylo možné pouze v případě, že by byl zákonem (např. zákonem o obcích) stanoven účel, k jakému mají informace sloužit. Musí se jednat o konkrétní kompetenci obce stanovenou zákonem, jak je uvedeno výše. Z technického hlediska údaje požadované SMO nejsou dostupné ve tvaru vhodném pro jejich poskytování; předpokladem poskytnutí by bylo vytvoření odpovídajícího programového vybavení a vyřešení finanční náhrady na jejich realizaci. Významným aspektem by byla odpovědnost ze strany obcí, respektive konkrétních fyzických osob za dodržení povinnosti mlčenlivosti a možné negativní následky při jejím porušení.«

Zákon se musí změnit

Předseda SMO Oldřich Vlasák proto soudí: »Odpověď ministerstva není příliš povzbuzující. Především se zde zpočybňuje samotný dů-

vod, proč by obce měly mít podrobnější informace, když správu daně nevykonávají. Pro nás z toho vyplývá, že požadavek na informování o splnění daňové povinnosti bude muset být podpořen změnou v zákoně. A právě zde vidím rovněž velký prostor pro reformu. Nacházíme se v době, kdy obce zaznamenávají ve srovnání s předchozími léty podstatný pokles sdílených daňových příjmů. Na straně druhé rostou požadavky občanů, neboť většina z nás chce jezdit po opravených silnicích, mít možnost vyjít si s dětmi na hezké a bezpečné hřiště nebo mít kam vysypat svůj odpadkový koš. Obce zajišťují velké procento služeb, které dnes a denně využíváme a o jejichž financování často ani nepřemýšlíme. Budoucnost daně z nemovitostí je do jisté míry také budoucností kvality života v obcích.«

(rš)

K dani z nemovitostí se můžete více dočíst v březnovém vydání časopisu Moderní obec.

(Pokračování ze stránky 1)

do mezinárodního klání »evropských kvetoucích měst« – Entente Florale Europe, finanční odměnu 50 tisíc Kč od společnosti Tetra Pak a poukaz na zahradnické služby v hodnotě až 100 tisíc Kč od firmy Zahrada Olomouc. Uzávěrka přihlášek do soutěže je 5. 6., slavnostní předání titulu se uskuteční letos v říjnu, samotná kampaň pak potrvá až do října 2011.

Soutěž je pořádána pod záštitou Ministerstva životního prostředí. Vítězi v soutěži Město stromů se již stala města Kroměříž, Tachov a Krnov. Současným držitelem titulu je město Havířov. Více informací najdete na adrese www.stromzivota.cz/mestostromu.

Příležitost pro městské parky

Nadace PROMĚNY vyhlásila Grantovou výzvu 2010 v programu PARKY. O výjimečný grant ve výši až 25 mil. Kč na výstavbu či rekonstrukci veřejného parku mohou žádat města a obce s nejméně 8000 obyvatel. Poprvé nadace oslovuje také větší města, městské obvody a městské části s vlastními orgány samosprávy. Uzávěrka žádostí je 31. 5., výběr vítězného projektu se předpokládá do konce letošního roku. Nadace osloví se svou výzvou více než 200 potenciálních žadatelů. Ti společně se žádostí o nadační příspěvek podávají zpracovaný projektový záměr na oživení vybraného zájmového území. Nadace hodnotí mj. potenciál prostoru nebo možný přínos plánované proměny pro život obce. Vítěz grantového řízení může díky nadačnímu příspěvku získat prostředky na pokrytí větší části nákladů projektu (zbývající část hradí z vlastních zdrojů) a také dlouhodobou spolupráci nadace na realizaci projektu. Více informací na <http://www.nadace-promeny.cz>.

The LivCom Awards

Loňské finále soutěže s názvem The International Awards for Liveable Communities, které se uskutečnilo během října poprvé v ČR, a to v Plzni, přineslo významná ocenění pro česká města. Také letos se do soutěže, jejíž název lze přeložit jako Města, kde stojí za to žít, mohou přihlásit sídla z celé České republiky. Uzávěrka přihlášek je na konci května, soutěžní projekty je nutné zaslat do konce letošního června. Finále soutěže se bude konat v Chicagu počátkem listopadu. Soutěž označovaná zkráceně The LivCom Awards je jedinou soutěží místních samospráv věnovanou

(Pokračování na stránce 3)

hledáme park

zn. proměnu

podpoříme

nadacepromeny

Nadace PROMĚNY vyhlásuje
grantovou výzvu 2010
Podmínky pro získání nadační
podpory najdete na
www.nadace-promeny.cz

Inkaso sdílených daní: Zatím nic moc ...

V pondělí 1. 3. Ministerstvem financí (MF) vydaná zpráva o pokladním plnění státního rozpočtu ČR za leden–únor 2010 hovoří o tom, že za první dva letošní měsíce celkové příjmy státního rozpočtu činily 162,0 mld. Kč, zatímco celkové výdaje 172,6 mld. Kč, to znamená schodek 10,6 mld. Kč (loni byl za první dva měsíce roku vykázán přebytek 5,4 mld. Kč).

Zastavíme-li se u některých položek, jež tvoří portfolio sdílených daní, a jsou tedy i příjmem obcí (a krajů), pak inkaso DPH za uvedené období leden–únor 2010 činilo 30,2 mld. Kč (meziročně méně o 0,5 mld. Kč). U DPH se tak již projevilo zvýšení základní i snížené sazby daně o 1 procentní bod (od 1. 1. 2010). Výnos daně z příjmů právnických osob dosáhl 1,3 mld. Kč (meziročně o 0,5 mld. Kč méně), inkaso daní z příjmů fyzických osob činilo 15,8 mld. Kč při meziročním poklesu o 0,2 mld. Kč (z toho daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dosáhla 14,4 mld. Kč při meziročním poklesu o téměř 0,1 mld. Kč).

Inkaso spotřebních daní (přípomněme snahy Svazu měst a obcí i Asociace krajů v souvislosti s přípravou nového zákona o rozpočtovém určení daní zařadit spotřební daň do systému sdílených daní) dosáhlo 23,0 mld. Kč, což představuje 16,3 % rozpočtu (loni to bylo 11,8 %) a meziroční růst o 6,0 mld. Kč, tj. o 35,2 %. Státní rozpočet na rok 2010 počítá s růstem výběru spotřebních daní o 13,9 % proti skutečnosti roku 2009. Projevuje se zde zvýšení sazeb spotřebních daní z pohonných hmot i z tabákových výrobků.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení za období leden–únor 2010 dosáhly 57,3 mld. Kč, což představuje 15,6 % rozpočtu (loni to bylo 15,5 %) a meziroční pokles o 4,1 mld. Kč, tj. o 6,6 %. Rozpočet počítá s růstem o 5,5 % proti skutečnosti roku 2009. Z celkové částky připadlo na důchodové pojištění 50,9 mld. Kč, tj. 15,5 % rozpočtu (loni ve stejné výši), při

meziročním poklesu o 3,6 mld. Kč, tj. o 6,6 % (rozpočet počítá s růstem o 6,5 %).

Celkové výdaje státního rozpočtu v objemu 172,6 mld. Kč čerpané ke konci února 2010 představují 14,6 % rozpočtu (v únoru 2009 to bylo 15,3 %), což je o 5,8 mld. Kč, tj. o 3,2 % méně než v únoru 2009. Proti skutečnosti, resp. rozpočtu 2009, předpokládá letošní rozpočet nárůst o 1,5 %, resp. o 1,6 %. Běžné výdaje státního rozpočtu byly ke konci února čerpany ve výši 161,6 mld. Kč, tj. na 15,1 % rozpočtu (loni na 15,4 %). Proti únoru 2009 klesly o 0,7 mld. Kč, tj. o 0,4 % (rozpočet počítá s růstem o 3,6 % proti skutečnosti 2009, resp. o 1,7 % proti rozpočtu 2009).

Nejvíce prostředků v rámci běžných výdajů se každoročně vynakládá na sociální dávky. Ve schváleném rozpočtu jsou zapracovány ve výši 433,8 mld. Kč, tj. 36,6 % všech rozpočtovaných výdajů a o 1,0 % více než skutečnost dosažená v roce 2009 (z toho meziroční rozpočtovaný růst důchodů činí 1,9 %). K 28. 2. 2010 bylo na sociálních dávkách vyčerpáno 69,1 mld. Kč, tj. 15,9 % rozpočtu (loni 16,3 %), při meziročním poklesu o 0,2 mld. Kč, tj. o 0,3 %. Z toho na důchody připadlo 54,2 mld. Kč, tj. 15,7 % rozpočtu (loni to bylo 16,0 %), při meziročním poklesu o 0,1 mld. Kč, tj. o 0,3 %.

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu vyšší procento čerpání vykázaly zejm. neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně. Jejich únorová výše 28,5 mld. Kč představuje 22,6 % rozpočtu a je na stejné úrovni jako v únoru 2009. Vyšší čerpání rozpočtu ovlivnily převody prostředků na přímé náklady škol zřizovaných obcemi a kraji ve výši 20,1 mld. Kč (lednová záloha na 1. čtvrtletí), tj. o 0,8 mld. Kč více než v roce 2009. Dalších 5,0 mld. Kč představují transfery obcím na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým. (zr)

Nezapomeňte se přihlásit do soutěže Cesty městy

Uzávěrka přihlášek do už probíhajícího 9. ročníku celostátní soutěže Cesty městy zaměřené na zklidňování dopravy byla stanovena na 31. 5. Soutěž každoročně vyhlašovaná Nadací Partnerství si klade za cíl zviditelnit a odměnit kvalitní dopravní řešení uskutečněná v ČR, která se tak mohou stát inspirací pro ostatní sídla. Podmínkou přihlášení projektů do letošního ročníku je jejich kolaudace k užívání od 1. 1. 2005 do 31. 5. 2010 a jejich příznivý vliv na životní prostředí v okolí.

Soutěž je otevřená obcím, sdružením obcí, mikroregionům, městům, městským obvodům a částem a jsou pro ni vypsány tři kategorie:

a) bodová řešení (např. úpravy křižovatek, řešení zastávek MHD, přechodů pro chodce, přejezdů pro cyklisty, jednotlivé prvky zklidňování dopravy typu ostrůvků, vyvýšených ploch, vysazených ploch apod.);

b) liniová řešení (např. komunikace pro chodce a cyklisty, rekonstruované komunikace s prvky zklidňování dopravy, liniová opatření preference MHD, jako jsou vyhrazené pruhy apod.);

c) plošná řešení (např. dopravně zklidněné zóny typu Tempo 30 či obytných zón, organizace dopravy v klidu, koncepční řešení podpory a rozvoje pěší, cyklistické a veřejné dopravy apod.).

Předkladatel sám rozhodne, do které kategorie má být soutěžní řešení zařazeno. V případě pochybností organizátor soutěže navrhne předkladateli přeřazení do vhodnější kategorie; k přeřazení však může dojít jen na základě předkladatelova písemného souhlasu. Více informací včetně unikátní databáze projektů zklidňování dopravy v ČR na: www.nadacepartnerstvi.cz/cestymesty. (zr)

(Pokračování ze stránky 2)

tématům životního prostředí, udržitelného rozvoje a kvality života, která získala oporu mimo jiné v Programu OSN pro životní prostředí (UNEP). Mohou se do ní zapojit města různých velikostních kategorií (Whole City Award), lze rovněž přihlásit také dokončený nebo započatý projekt pro kategorii ekologicky udržitelných projektů (Environmentally Sustainable Project Awards) či zapojit se do soutěže o finanční odměnu (Bursary Award). Přihláška a podrobnější informace v anglickém, ale i českém jazyce jsou k dispozici na stránkách www.livcomawards.com.

Daňové přiznání podpoří stromy

Příjemnou novinkou letošního roku je nový, jednodušší a bezplatný způsob podání daňového přiznání, který navíc podporuje výsadbu stromů. Společnost Software602, autor formuláře, přispěje totiž jednou korunou z každého takto podaného daňového přiznání Nadaci Partnerství na výsadbu stromů. Největší výhodou nového podání je vedle šetrného přístupu k životnímu prostředí také jeho jednoduchost a možnost odeslání přes datovou schránku prakticky odkudkoliv na jedno kliknutí. »Ze získaných prostředků podpoříme výsadby stromů v ovocných alejích, okrasných stromořadích či biokoridorech,« uvádí Mirka Drobníková z Nadace Partnerství. Více informací najdete na www.bezpapiru.cz, odkud lze formulář daňového přiznání stáhnout. Daňovní poplatníci však už několik let mohou využívat i šablony ve formátu XLS pro Microsoft Excel či šablony ve formátu PDF pro Adobe Reader. Využít lze i aplikaci EPO ministerstva financí. Každá z těchto možností je něčím zajímavá, žádná z nich však neobsahuje všechny výhody, které přináší podání s využitím formulářů 602XML Filler a datové schránky.

Watenvi: Poznamenejte si do diáře

Letošní 17. kongres starostů a primátorů, který každoročně pořádá Svaz měst a obcí na brněnském výstavišti, se tentokrát poprvé ve své historii uskuteční v rámci Mezinárodního vodohospodářského a ekologického veletrhu Watenvi. Veletrh proběhne od 25. do 27. 5. v Brně, přičemž jej bude tvořit Mezinárodní vodohospodářská výstava VODOVODY-KANALIZACE, jejímž pořadatelem je Sdružení oborů vodovodů a kanalizací ČR (SOVAK ČR), a Mezinárodní veletrh techniky pro tvorbu a ochranu životního prostředí ENVIBRNO. Tyto již tradiční veletrhy budou doplněny Mezinárodním veletrhem komunálních technologií a služeb URBIS TECHNOLOGIE. Datum konání kongresu starostů a primátorů bude ještě upřesněno.

Stavební veletrhy Brno už v dubnu!

Nový pavilon P na brněnském výstavišti poprvé nabídne své prostory i vystavovatelům na Stavebních veletrzích Brno ve dnech 13. až 17. 4. Stavební veletrhy sestávají z Mezinárodního stavebního veletrhu IBF, Mezinárodního veletrhu technických zařízení budov

(Pokračování na stránce 4)

Recyklohraní: Přihlásila se už i škola z vaší obce?

Ke konci letošního února byla ve druhém ročníku Recyklohraní překonána dvoutisícová hranice v počtu zapojených škol. Od září 2008 do 28. února 2010 se do tohoto dlouhodobého školního recyklačního programu, který si klade za cíl realizaci zpětného odběru baterií, akumulatorů a elektrozařízení spojeného s osvětlovou činností v problematice nakládání s odpady ve školských zařízeních, přihlásilo už 2007 škol z 1254 obcí. Nejvíce ve Středočeském, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji. Recyklohraní se stalo nejen přirozenou součástí ekologické výchovy, ale školy navíc od počátku projektu odevzdaly k recyklaci téměř 328 tun vysloužilého elektrozařízení a 71 tun baterií. Recyklohraní je společným projektem kolektivních systémů ASEKOL, ECOBAT, EKOLAMP a autorizované obalové společnosti EKO-KOM.

»Naším cílem je naučit děti, jak mají správně nakládat s odpady a jak třídit vysloužilá elektrozařízení,« vysvětluje manažerka projektu Recyklohraní Pavla Špringerová. »O účast v projektu je stále zájem a jen od začátku tohoto školního roku se zapojilo 404 nových škol,«

doplňuje. To je pro budoucnost dobrá zpráva, protože podle posledních statistik v Česku domácnosti ročně vytvářejí kolem 422 kg komunálního odpadu na osobu. Tento trend je potřeba radikálně změnit. Cestou k trvalé změně je výchova nejmladší generace. Třídění, které umožňuje recyklaci, a tudíž i materiálové využití odpadů, se musí stát samozřejmou součástí životního stylu.

Do Recyklohraní se může na internetové stránce www.recyklohrani.cz přihlásit každá mateřská, základní nebo střední škola, a to během celého roku. Přibližně každý měsíc jsou vyhlašovány různé tematické úkoly – počínaje kvízy přes literární práce až třeba po výtvarné či fotografické projekty. Koncem minulého roku děti ve

školách vyráběly mapy sběrných míst ve své obci. V současnosti je jejich fantazie zaměstnána návrhy na ideální elektrospotřebič. Za splněné úkoly jsou školám přidělovány body, které pak mohou v internetovém katalogu Recyklohraní proměnit za různé školní pomůcky, společenské hry, výtvarné nebo sportovní potřeby. (tz)

Na Cenu Josefa Vavrouška můžete nominovat i vy

Znáte ve svém okolí někoho, kdo by mohl být svými aktivitami ve prospěch životního prostředí motivací a vzorem pro ostatní? Navrhněte ho na prestižní Cenu Josefa Vavrouška, kterou chtějí Nadace Partnerství a Nadace Charty 77 zviditelnit a ocenit konkrétní ekologické činy v minulém roce!

Nominovat můžete do 30. dubna prostřednictvím jednoduchého elektronického formuláře na webových stránkách Nadace Partnerství www.nadacepartnerstvi.cz/vavrousek. Tam lze získat i více informací o ceně, včetně seznamu dosavadních laureátů a finálových nominalistů.

Jak podotýká programový ředitel Nadace Partnerství Tomáš Růžička, cena není omezena na profese ani věk: může ji získat emeritní profesor stejně jako mladý nadšený ochranář, pedagog nebo právník. Například v loňském roce byla cena udělena krajské úřednici Miroslavě Knotkové za realizaci desítek komunálních projektů zaměřených na využívání obnovitelných zdrojů energie v obcích a úspory energie ve veřejných budovách, především pak

za zcela nadstandardní a neobvyklou podporu starostů obcí ve Zlínském kraji při zpracování projektů.

Za celou čtrnáctiletou historii vyhlašování Ceny Josefa Vavrouška byli její laureáti a laureátky oceněni například za vzdělávání v ochraně přírody nebo její propagaci, stavění mostů mezi různými profesemi ve prospěch životního prostředí, rozvoj ekologického poradenství a v neposlední řadě za ochranu přírody přímo v terénu.

Cena Josefa Vavrouška je spjata se jménem předního českého ekologa, který před 15 lety tragicky zahynul. Josef Vavroušek byl federálním ministrem životního prostředí a jedním z hlavních protagonistů konceptu trvale udržitelného rozvoje nejen u nás, ale i v rámci celé Evropy. »Jako vůbec první uspořádal setkání evropských ministrů svého rezortu. Jeho odkaz tak dodnes zůstává inspirací k většímu respektu vůči životnímu prostředí,« doplňuje Tomáš Růžička. Generálním partnerem ceny je společnost Českomoravský cement. (tz)

(Pokračování ze stránky 3)

SHK Brno, nově z Mezinárodního veletrhu bydlení MOBITECH a tradičně se tam představí rovněž Stavební centrum EDEN 3000. Pořadatel – společnost Veletrhy Brno – chce jako hlavní téma akce prezentovat úspory energií. Výrazné místo tam však má mít rovněž problematika Partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP – Public Private Partnership), zejména s důrazem na dopravní infrastrukturu, a nezapomene se ani na odborné poradenství pro žadatele o dotace z Programu Zelená úsporám (stánek Státního fondu životního prostředí). Stálé místo na Stavebních veletrzích Brno má také právní a technologické poradenství ve Stavebním poradenském centru ČKAIT. Novým tematickým celkem, který průřezově prochází více veletržními projekty, bude projekt Energie pro budoucnost. Ten si klade za cíl probrat témata typu Úspory energií, Alternativní zdroje energie – plyn, biomasa, fotovoltaika, větrné elektrárny, Bezpečnost dodávek energií, Energetická soběstačnost a Jaderná energetika.

Haviřov: Bilance veřejné služby

Celkem 382 lidí, s nimiž byla nejméně jednou uzavřena příslušná smlouva, se v Haviřově od června 2009 do konce ledna 2010 přihlásilo k výkonu veřejné služby. Celkem tak odpracovali 1217 pracovních »bloků« (blok: 20 až 30 hodin v měsíci). Pomáhali hlavně při ručním úklidu veřejných prostranství, okopávkách chodníkůvých obrub, úklidu kolem autobusových zastávek, odstraňování sněhu a ručním posypu chodníků, úklidu v parcích a ve dvorových částech, sběru a odvozu kusového a ostatního komunálního odpadu z veřejného prostranství uloženého mimo popelnice, hrabání listí apod. Organizaci veřejné služby ve městě zajišťují tři mistři, zařazení do odboru komunálních služeb. Na území města existují dvě stanoviště, z nichž se výkon veřejné služby provádí.

Kromě pracovníků veřejné služby pomáhá udržovat čistotu ve městě i 40 pracovníků veřejně prospěšných prací. Rada schválila počet veřejně prospěšných pracovníků ve stejném rozsahu i pro období duben–listopad. Na rozdíl od veřejně prospěšných pracovníků, kteří nosí oranžové vesty s nápisem Čisté město Haviřov, pracovníci v rámci veřejné služby mají vesty reflexní zelené. Náklady města spojené s veřejnou službou (především vybavení pracovními pomůckami) činily za loňský rok (červen–prosinec) 0,21 mil. Kč. Město je s výkonem veřejné služby spokojeno a bude ji i v dalším období poskytovat v nezměněném rozsahu.

Potravinové poukázky místo peněz

Bohumínští strážníci spolu s pracovníky sociálního odboru radnice při kontrolách restaurací a heren ve městě v minulých dnech odhalili v restauracích a hernách šest lidí, kteří sociální dávky utráceli při hře na automatech. Město se proto rozhodlo dávku jim nově vyplácet ve speciálních potravinových poukazech. »Objevíme-li při namátkových kontro-

(Pokračování na stránce 5)

Čtete odborný měsíčník **Moderní obec**

Předplatné časopisu si můžete zajistit na adrese

<http://economia.ihned.cz/predplatne>.

Ukázkové číslo zdarma si objednejte na tel. 800 11 00 22 nebo na

<http://ib.ihned.cz/predpl/a/nazk.php?tit=MO&idk=1400>.

economia
OBSAH ROZHODUJE

Evropská unie pomáhá vracet památky do života

Více než 212 milionů eur (při kurzu 26 Kč/eur zhruba 6,5 mld. Kč) lze v rámci Integrovaného operačního programu (IOP) čerpat na oblast intervence 5.1 Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví. Není to částka konečná: Jde o peníze, které byly pro tuto oblast intervence z IOP alokovány z Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF), a to z 85 %. Dalších 15 % do 100 % způsobilých nákladů podpořených projektů dorovnává stát ze svého rozpočtu.

Oblast intervence 5.1 Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví s mottem Vracíme památky do života má v gesci Ministerstvo kultury, které chce do roku 2013 tento objem podpory rámcově rozdělit mezi aktivity 5.1a (vytváření a zefektivňování národních metodických center pro vybrané oblasti kulturního dědictví – 0,9 mld. Kč + státní rozpočet), 5.1b (vzorové projekty obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR – 5 mld. Kč + státní rozpočet) a 5.1c (zdokonalení infrastruktury pro moderní kulturní služby s vyšší přidanou hodnotou – zbývající částka, asi 0,7 mld. Kč + státní rozpočet).

»Tyto sumy je však třeba do konce tohoto programovacího období Evropské unie nejen přidělit formou dotací konkrétním projektům, ale podpořené projekty musí tyto dotační prostředky také efektivně využít,« poznamenává vrchní ředitel sekce B Ministerstva kultury Ing. Zdeněk Novák. Jemu patřily i následující otázky.

• *Ministerstvo kultury říká, že podpořené projekty musí prokázat i svou »trvalou udržitelnost«. Ale v oblasti kultury a památek je trvalou udržitelnost možná přece jen složitější zajistit a kontrolovat než u projektů podávajících subjekty z byznysu ...*

Jde o zcela mimořádný experiment – zda je možné financovat péči o kulturní památky tím, že se v nich vymyslí a uskuteční takové aktivity, které vydělají na provoz a základní údržbu. Myslím, že riziko je srovnatelné jak u ziskových, tak u neziskových aktivit.

• *Co vedlo k tomu, že podpora pro tyto projekty činí až 100 % způsobilých nákladů? Je to dáno faktem, že jde o projekty v řádu stovek milionů korun, u nichž by žadatel o podporu zpravidla nemohl zajistit potřebné kofinancování, byť třeba jen z 10 či 20 %?*

Program se původně připravoval pro státní příspěvkové organizace a neziskové subjekty ekonomicky silně závislé na státu (dosud není dořešena nezávislost církví a náboženských společností, stát stále drží majetek, který jim odňal komunistický režim), kde by stát stejně musel z jiných zdrojů hradit jakýkoli podíl. Pak bylo spektrum možných žadatelů rozšířeno

o další právnické osoby, které mají vztah k významným součástem národního kulturního dědictví. Žadatelé v souvislosti s realizací projektů přirozeně hradí i jiné výdaje, než jsou ony tzv. způsobilé. U státních příspěvkových organizací je bude muset stejně pokrýt stát, zatímco např. u zájmových sdružení právnických osob nikoli.

• *Jaké nejčastější chyby či jiné nedostatky dosud provázely projekty, které se ucházely o podporu z programu Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví, takže jim podpora nemohla být přiznána?*

Nejčastější nedostatky, které jsme zaznamenali a museli kvůli nim třeba některé projekty vyřadit z hodnocení, bylo např. plánované využití v rozporu s cíli programu a zároveň možnostmi objektu (z hlediska památkové péče a vůbec jeho užitných možností), neprokázání reálného zájmu o plánované aktivity, absence »udržitelnosti« využití. V tuto chvíli však už je bezpředmětné městům v tomto směru cokoliv doporučit nebo radit: Výzva 5.1b je totiž už uzavřena a do připravované výzvy 5.1c se nepočítá s tím, že by města mohla být žadatelé.

• *Co si máme konkrétně u této výzvy 5.1c představit pod pojmem Zdokonalení infrastruktury pro moderní kulturní služby s vyšší přidanou hodnotou nebo v případě výzvy 5.1a pod pojmem Vytváření a zefektivňování národních metodických center pro vybrané oblasti kulturního dědictví?*

Česká republika je zemí mimořádně bohatou na kulturní památky a muzejní sbírky. Bohužel se od roku 1989 nepodařilo vytvořit metodická centra, která by v souladu s platnou legislativou pomáhala i jiným, zpravidla nestátním, vlastníkům »bič« správních rozhodnutí a sankcí a »cukr«, spíše »cukříček« finančních příspěvků vlastníkům památek a muzeí. Podle mého názoru může správná, tedy odborně uznávaná, metodická pomoc dosáhnout stejného cíle, tj. zachrany našeho kulturního dědictví, za menší cenu a po dobrém.

Pospích infrastruktury pro poskytování kulturních služeb umožní vznik projektů, které zatím v naší zemi nemáme nebo máme pouze jejich zárodky. Očekáváme, že např. vznikne projektový záměr na centrum tvůrčí interpretace starého umění, centrum moderního výtvarného umění apod. tvořivosti v rámci limit programu meze neklade.

• *Obnova nejvýznamnějších památek či jejich souborů v souladu s výzvou 5.1b jistě zvýší jejich návštěvnost. Nepovede to však ke zvýšení nároků např. na parkování, infocentra a rozvoj dalších služeb pro tyto návštěvníky v místě, a tedy i k dalším žádostem o dotace?*

(Pokračování na stránce 6)

Ing. Zdeněk Novák: Výzva 5.1b Vzorové projekty obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu ČR je už ukončena.
Foto: archiv

(Pokračování ze stránky 4)

lách u automatů některého z našich klientů, čeká jej místo finanční dávky potravinový poukaz. Chceme tak zabránit zneužívání sociálních dávek, které jsou jako příspěvek na živobytí určeny primárně na nákup potravin či oblečení pro děti,« uvedl vedoucí sociálního odboru bohumínské radnice Daniel Ucháč.

Loni město vyplatilo na dávce pomoci v hmotné nouzi – příspěvku na živobytí téměř 12,9 mil. Kč, z toho na potravinových poukazkách téměř 1,4 milionu. Město však nemůže podle zákona vyplácet dávku v tzv. potravinách plošně všem klientům, ale vždy pro ni musí mít pádné důvody. Rozhodne-li o výplatě této dávky, může klientovi podle zákona vyplatit v tzv. potravinách maximálně 65 % z dávky a minimálně 35 %. »Může se zdát, že programem Nulové tolerance vedeme dlouhý a marný boj, ale nesmíme v něm přestat, protože poctiví a slušní lidé nesmějí doplácet na ty, kteří systém zneužívají a kteří jsou z peněz pracujících placeni. Každý se může dostat do potíží a pak je třeba mu pomoci. Ale nikdo nesmí této pomoci zneužít,« řekl starosta Bohumína Petr Vícha.

Jihočeši se představili v Essenu

Na jednom z největších veletrhů cestovního ruchu v Německu Reise + Camping v Essenu se v posledních únorových dnech prezentoval Jihočeský kraj, a to pod hlavičkou České centrály cestovního ruchu – agentury CzechTourism. Za účasti více než 900 vystavovatelů z celého světa jižní Čechy návštěvníkům přiblížily svá hlavní lákadla, kterými jsou památky a ostatní turistické atraktivita, možnosti pro cykloturistiku a pěší turistiku, aktivní, rodinnou a zimní dovolenou, mezi německou klientelou oblíbené lázeňství a wellness a v neposlední řadě i pověstná jihočeská gastronomie. Účast Jihočeského kraje na veletrhu byla spolufinancována z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci projektu ROP NUTS II Jihozápad Prezentace Jihočeského kraje v oblasti cestovního ruchu v zahraničí.

Snáze na novelu účetnictví

Pro snazší orientaci v novém systému účetnictví zpracoval ekonomický odbor Krajského úřadu Jihočeského kraje metodické pokyny, které se následně staly Ministerstvu financí (MF) podkladem pro zpracování účetních standardů. Se svolením autorů Svaz měst a obcí ČR nyní oba pokyny nabízí k využití všem obcím. Metodické pokyny pro obce (viz <http://www.smocr.cz/data/files/jc-metodika-ucetnictvi-11-12-2009.pdf>) a jejich příspěvkové organizace (viz <http://www.smocr.cz/data/fileBank/9415d3d7-c57c-425a-98ed-d9e568cc0d91.pdf>) slouží jako podklad ke školením, které Jihočeský kraj zajišťuje pro obce na svém území. Každý materiál shrnuje základní legislativní rámec, hlavní změny a uvádí převodový můstek. Hlavní část tvoří příklady účtování, které pokrývají všechny operace, s nimiž se obce a příspěvkové organizace mohou během účetního období setkat. Každý účetní případ je doplněn analytickými účty a položkami rozpočtové skladby. Ačkoliv jde pouze o doporučené me-

(Pokračování na stránce 6)

(Pokračování ze stránky 5)

Křížení projektů podporovaných z 5.1. b a 5.1.c není možné, podpora doplňkových projektů z jiných programů samozřejmě ano. Přístupové cesty, příp. cyklostezky, parkoviště, případně stravovací a ubytovací kapacity pro druhotně vyvolaný zájem veřejnosti by v souladu s Programovým dokumentem měly být předmětem tzv. synergických projektů financovaných z regionálních operačních programů a dalších zdrojů. Proto se při hodnocení projektů IOP klade velký důraz na partnerství s dalšími subjekty a fungující spolupráci s místní samosprávou a s krajem.

• **Jaké místo má program Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví ve struktuře podpory památek vymezené na jedné straně regionálními operačními programy a na straně druhé Programem regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón? Kolik je letos na program regenerace MPR a MPZ určeno a kolik se čerpalo loni?**

Ministerstvo kultury využívá k podpoře vlastníků kulturního dědictví a nositelů kulturních projektů specializované programy, nejen Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón, který čtenáři Moderní obce dobře znají. Dalšími programy jsou Program zachrany architektonického dědictví, Integrovaný systém ochrany movitého dědictví, Program podpory vícesou-

Jindřichohradecký projekt Národní muzeum fotografie a dílna tapisérií – centrum původních řemesel a unikátních technologií počítá i s ukázkami tkání a restaurování různých druhů textilií, včetně výuky praktického tkání tapisérií.

Vizualizace: archiv města

borových divadel, profesionálních orchestrů a sborů, Program rozvoje materiálně-technické základny regionálních kulturních zařízení a další. Objemy, které jsou do těchto programů každoročně uvolňovány, však umožňují relativně pomalou obnovu kulturního dědictví a výjimečnou podporu staveb pro kulturní účely v regionech (např. krajské knihovny v Pardubicích a Hradci Králové). Ministerstvo opakovaně řešilo a řeší problém např. nákladů na pořízení lešení. Pamatuji si obnovu kostela Panny Marie Pomocnice křesťanů na Chlumku u města Luže. Než jsme tam zasáhli, utratil příjemce každoročně polovinu dotace na stavění a bourání lešení. Pak trvala obnova mnohem déle, když pouze polovina dotace skutečně pomohla památku zachránit.

Tento program je kontrastní – chce ukázat, že pokud se koncentruje podpora do obnovy národní kulturní památky nebo do stavby nové galerie, prostředky se ušetří (např. na obnovu fasády prelatury v Teplé se bude stavět lešení jednou), a tak se zvýší efektivita této investice. Objem alokace na celý Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón činí v roce 2010 jen 137 mil Kč.

(rš)

Více k programu Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví rovněž v březnovém vydání Moderní obce.

Soutěž Vesnice roku 2010 vkročila do 16. ročníku

Už 16. ročník soutěže vesnice roku byl včera vyhlášen na Dni malých obcí v Praze. Soutěž je součástí Programu obnovy venkova Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) a pořádá se každoročně už od roku 1995. Do soutěže se mohou zapojit všechny obce, které mají nejvýš 5250 obyvatel včetně svých místních částí a jež si zpracovaly vlastní program obnovy vesnice »Tato soutěž je šancí pro efektivní rozvoj našich obcí a regionů. Naštěstí si to uvědomuje stále více starostů a počet zúčastněných obcí se rok co rok zvyšuje. Věřím, že tomu tak bude i letos,« říká ministr pro místní rozvoj Rostislav Vondruška. Minulého ročníku soutěže se zúčastnilo 325 obcí. Vítězem celostátního kola se stala obec Tučín z Olomouckého kraje, která za vítězství získala dotaci 2 mil. Kč.

Ministerstvo pro místní rozvoj je jedním z hlavních vyhlášitelů soutěže. Dalšími

vyhlášovateli jsou Spolek pro obnovu venkova (jeho členové v roce 1994 uspořádali »zkoušební« ročník pod názvem Soutěž o nejzdařilejší program obnovy vesnice), Svaz měst a obcí a Ministerstvo zemědělství. Od roku 1997 poskytuje MMR oceněným obcím finanční dotaci.

Cílem soutěže Vesnice roku je především povzbudit obyvatele vesnic k rozvoji svého domova a podpořit rozmanitost a pestrost tradic našich regionů. Každý krajský vítěz soutěže získává jeden milion korun, vítěz celostátního kola potom další milion korun navíc. Peníze jsou určeny formou nenárokové dotace například na rozvoj infrastruktury, budování kanalizace nebo rekonstrukci budov ve vítězných obcích.

(zr)

Více informací o soutěži včetně elektronické přihlášky naleznete na webové adrese <http://www.vesniceroku.cz/>.

(Pokračování ze stránky 5)

todiky, na jejich konečné verzi se podílelo rovněž MF, dále významný poskytovatel účetního softwaru pro obce a zástupci SMO ČR.

SVOL bude požadovat změnu

Na poslední schůzi republikového výboru Sdružení vlastníků soukromých a obecních lesů v ČR (SVOL) v Českých Budějovicích se hovořilo zejména o dopadech ekonomické krize na hospodaření v nestátních lesích. Protože vlastníci lesa je ze zákona povinen provést v lese řadu činností, ať je jeho ekonomická situace jakákoli, bylo hlavním tématem schůze přidělování příspěvků na hospodaření v lesích v jednotlivých krajích. Převodem těchto prostředků z centra (MZe) do krajských rozpočtů zákonem o rozpočtovém určení daní počínaje rokem 2005 byl opuštěn jednotný a fungující systém. Kraje mají svrchované právo o těchto prostředcích rozhodovat a v době, kdy se jim nedostává peněz, výdaje do lesů škrtají s tím, že požadavky na vlastníky lesa jsou státním zadáním. Členové republikového výboru proto přijali mj. i usnesení, podle něhož bude SVOL usilovat o centrální stanovení podmínek a výplaty finančních příspěvků na hospodaření v lesích změnou uvedeného zákona.

Posílí peníze EU programy krajů?

Už na svém lednovém jednání v Brně Rada Asociace krajů (AK) vyzvala vládu, aby udělala inventuru evropských operačních programů. »Tam, kde hrozí propadnutí peněz v centrálních operačních programech, chceme, aby vláda požádala Evropskou komisi o převod těchto prostředků do regionálních operačních programů. Ty čerpají evropské peníze nejrychleji a transparentně,« prohlásil k tomu tehdy předseda Rady AK a hejtmán Jihomoravského kraje Michal Hašek. »Jsme připraveni distribuovat tyto prostředky rychle mezi obce, nestátní neziskové organizace a další subjekty. Vim o stovkách projektů, které nebyly úspěšné jen kvůli převisu poptávky. Chceme mít jistotu, že nepropadne ani koruna či euro z jakéhokoliv operačního programu.«

Nyní členové rady přitvrdili a na svém únorovém jednání koncem minulého týdne na zámku Červený Hrádek u Chomutova jeden z bloků jednání věnovali dopravě a čerpání peněz z evropských fondů. Hejtmani kritizují, že ČR ve využívání dotačních možností zůstává, přitom peníze určené regionům se podle nich daří využívat dobře. Chtějí proto nabídnout vládě, aby část peněz přesunula právě regionům. Podle Michala Haška jsou kraje schopny velmi rychle v řádu tří až čtyř měsíců vypsát nové výzvy a peníze rozdělit ještě do konce roku. Evropské dotace jsou podle něho ideálním prostředkem na zmírnění dopadů hospodářské krize. I proto by zřejmě, jak předseda Rady AK soudí, Evropská komise se změnou směřování dotací neměla problém.